

Diskussionsfrågor

Grön tillväxt

1. Vad innebär att "konsumera smartare" eller att "konsumera grönare" för dig?
2. Vilka problem skulle en verksamhet som inte strävar efter att växa stöta på tror du?
3. Är ekonomisk tillväxt nödvändig för att skapa de resurser och den tekniska utveckling som behövs för att ställa om samhället?
4. Vilka gynnas av att BNP växer?
5. Mäter BNP den typ av utveckling som ett land som Sverige behöver? Vad är en rikare framtid? Vad är en bättre framtid? Behövs nya tankar om vad samhället ska sträva efter, hur vi ska beskriva framgång? Vad är dagens och framtidens bild av den goda medborgaren? Hur förändras vad som är statusfyllt?
6. Behövs det andra välfärdsått än BNP? Varför har inget av dessa alternativa ått fått genomslag? Vilken funktion ska alternativa välfärdsått fylla? Hur får vi sådana ått att spela roll, att folk tycker de är relevanta? Vilka konsekvenser kan andra ått att mäta få?
7. Kommer teknikutveckling och effektivisering att möjliggöra frikoppling mellan ekonomisk tillväxt och miljöpåverkan? Kan man tänka sig att folk kommer efterfråga produkter och tjänster som kräver allt mindre energi och resurser?
8. Finns det ett beroende av tillväxt i samhället? Vad vet vi om konsekvenserna av utebliven tillväxt?

Rekyleffekter

1. Leder nya uppfinningar och innovationer till att vi konsumerar mer resurssnått och effektivt enligt din erfarenhet?
2. Vilka faktorer tror du är avgörande för att reducera den absoluta resurs- och energiförbrukningen per person?
3. Kan du komma på ett bra svenskt ord för "sufficiency"? Det innebär ungefär självvald minskad konsumtion, vara nöjd med det du har etc.

4. Hur skapar vi en insikt om överkonsumtion som problem, och om var och ens del av såväl problemet som lösningen? Finns det risk att någon annan kommer köpa det jag inte köper?
5. Vad tror du om att sätta ett tak för uttag och utsläpp? Hur överkommer man de politiska svårigheterna i att prata om absoluta gränser? Har du andra förslag på sätt att minska rekyleffekter?
6. Varför har rekyleffekter uppmärksammats så lite, t.ex. inom politiken, trots att de har varit kända så pass länge?
7. Hur skulle samhällsekonomin påverkas av en arbetstidsförkortning?
8. Förutom minskat utrymme för konsumtion, vilka andra positiva effekter kan det finnas av en arbetstidsförkortning?

Sociala rörelser

1. Hur kan du påverka din granne?
2. Hur viktigt är det att påverka direkt i maktens korridorer? Kan det vara viktigare att skapa mobilisering underifrån? Hur har olika miljörelser agerat?
3. Behövs en samlande vision med nya berättelser om vad ett gott liv är, om människans relation till naturen? Ska det vara en vision på nationell eller internationell nivå eller starka lokala rörelser som ingjuter hopp? Vad kännetecknar en sådan vision?
4. Vilka är ledorden och visionerna för att skapa en stor folklig uppslutning kring dessa förändringar? Hur talar vi om livsstilsförändringar till följd av klimatåtgärder på ett attraktivt och ärligt sätt? Vetenskapliga fakta, etiska dilemman, godhjärtad uppoffring, vad händer om vi inte, "What's in it for me?"
5. Vad behöver förändras i samhället för att bana väg för en snabb samhällsomställning? Hur skulle en sådan transformation kunna se ut?
6. Vilket ansvar har olika aktörer i samhället? Politiker, media, miljöorganisationer, enskilda personer m fl.
7. Hur värdefullt är krisbegreppet ifall en majoritet inte upplever att det är kris?
8. Ecocid som brott, vilka konsekvenser skulle det kunna få?